

عنوان مقاله:

ایران و ژئوپلیتیک آسیای باختری (بازنگری ژئوپلیتیکی که هنوز شکل نگرفته است)

محل انتشار:

پژوهشنامه خراسان بزرگ، دوره 4، شماره 11 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 9

نویسنده:

پیروز مجتهدزاده

خلاصه مقاله:

نظام جهانی دگرگون شده در دهه ۱۹۹۰، اوضاع آسیای باختری و اولویت های ژئواستراتژیکش را در حدی باورنکردنی دگرگون کرد. در همان حال، اولویت ژئواستراتژیک در منطقه خزر- آسیای مرکزی ایران را در یک وضعیت محوری در غرب آسیا قرار داده است: در حالی که بازی های ژئوپلیتیک و ژئواستراتژیکی ایالات متحده نوحافظه کار با بازیگران گوناگون پس از سقوط شوروی پیشین بی گبری کرد حساسیت های بزرگی را در وضعیت ژئوپلیتیکی منطقه سبب شده است. در شکل گیری های اولیه ژئوپلیتیکی استنباط پیدا شدن یک هارتلند جدید در منطقه واقع در میان دو منطقه خزر- آسیای مرکزی و خلیج فارس (جفری کمپ: ۱۹۹۷، ۱۴-۱۶) سبب گردید تا ایران خود به خود در مقام ژئوپلیتیکی تازه و حساس یک پل سرزمینی میان آن دو منطقه قرارگیرد در آن راستا بود که فکر شد اگر قرار باشد خاورمیانه و خلیج فارس با منطقه خزر- آسیای مرکزی ارتباطی جغرافیایی برقرار کنند، چنین ارتباطی تنها از راه ایران واقعیت پذیر است، چرا که ایران تنها کشور خاورمیانه و خلیج فارس است که در منطقه خزر- آسیای مرکزی نیز حضور جغرافیایی واقعی دارد. در همان حال، ایالات متحده امریکا پذیرفتن موقعیت جغرافیایی جدید ایران و در نظر گرفتنش در طرح های امنیتی مربوط به نظام نوین جهانی مورد نظر خود را دشوار دید. این وضعیت جغرافیایی بستری ژئوپلیتیکی و ژئواستراتژیک را شالوده ریخت که مفاهیم امنیتی متفاوت ایران و امریکایی رو در روی هم قرار گرفته و بر روابط دو جانبه میان آن دو سایه افکند.

کلمات کلیدی:

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2029097>

